

Lambert VANHERK

Gewezen deken van Hasselt en vrijwillig burenbemiddelaar

Het is niet omdat zijn tachtigste verjaardag stilaan in zicht komt, dat Lambert VANHERK geen zin meer heeft in een nieuwe uitdaging. Een jaar na zijn afscheid als deken van Hasselt volgde hij een opleiding tot burenbemiddelaar. Straks is hij vrijwilliger bij een nieuwe dienst van de lokale politie.

‘Als mensen zich verzoenen, is het altijd feest’

Jozefien VAN HUFFEL

Wist ik dat de functie van burenbemiddelaar letterlijk in het evangelie voorkomt? Lambert VANHERK slaat een zakbijbel open. En leest voor wat Christus in Matteüs, hoofdstuk 18, aanraadt als een conflict niet onder vier ogen opgelost raakt: haal er een of twee getuigen bij. De bemiddelaars in Hasselt zullen per twee komen. „Uiteraard tred ik op als neutrale persoon, maar ergens is het ook een evangelische opdracht.”

– *U bent wellicht de enige priester-vrijwilliger bij de politie. Waarom doet u het?*

De oproep voor dit project kwam in de krant vlak nadat ik als deken met pensioen ging. Ik hielp wel hier en daar in een parochie, maar had op dat moment geen vaste opdracht. „Dan ga ik wel bij de politie werken”, grapte ik tegen de bisschop. Ondertussen kreeg ik opnieuw een opdracht als interim-pastoor, maar ik heb nog voldoende vrije tijd. Ik ben vijftig jaar priester en dus preek ik al een halve eeuw over verzoening. Er concreet aan werken, is echter veel moeilijker. Net daarom boeit dit project me. Ik ben iemand die zichzelf graag eens uitdaagt en doe graag dingen die anderen niet doen. Bovendien wil ik meer zijn dan een man van de Kerk. Ik hoop dat ik net zo goed een man van de wereld ben. Vrienden en kennissen reageerden alvast dat ze dit helemaal een engagement voor mij vinden. Ze vinden me een ‘schipperaar’ en iemand van compromissen.

„Ik preek al meer dan vijftig jaar over verzoening. Er concreet aan werken, is echter veel moeilijker”

– *Wat zal uw taak zijn als burenbemiddelaar?*

Samen met drie andere Hasselaars, onder wie een gepensioneerde politiekorpschef en een tandarts, word ik ingeschakeld bij een nieuwe dienst van de politie. Het idee waaide uit Vlaams-Brabant over naar Limburg. Als mensen bij die dienst melden dat de buurman te veel lawaai maakt of dat ze een conflict hebben over de haag, dan gaan wij luisteren naar hun verhaal. Als beide partijen ermee instemmen, brengen we hen samen op een neutrale plaats. Dan proberen we hen te helpen om een oplossing te vinden, zonder dat er een gerechtelijke procedure aan te pas moet komen. Een opgelegde oplossing van een rechter veroorzaakt immers vaak bijkomende wreveld.

In andere steden raakt naar het schijnt de helft van de gemelde zaken opgelost dankzij burenbemiddeling.

– *Is er dan veel nood aan bemiddeling?*

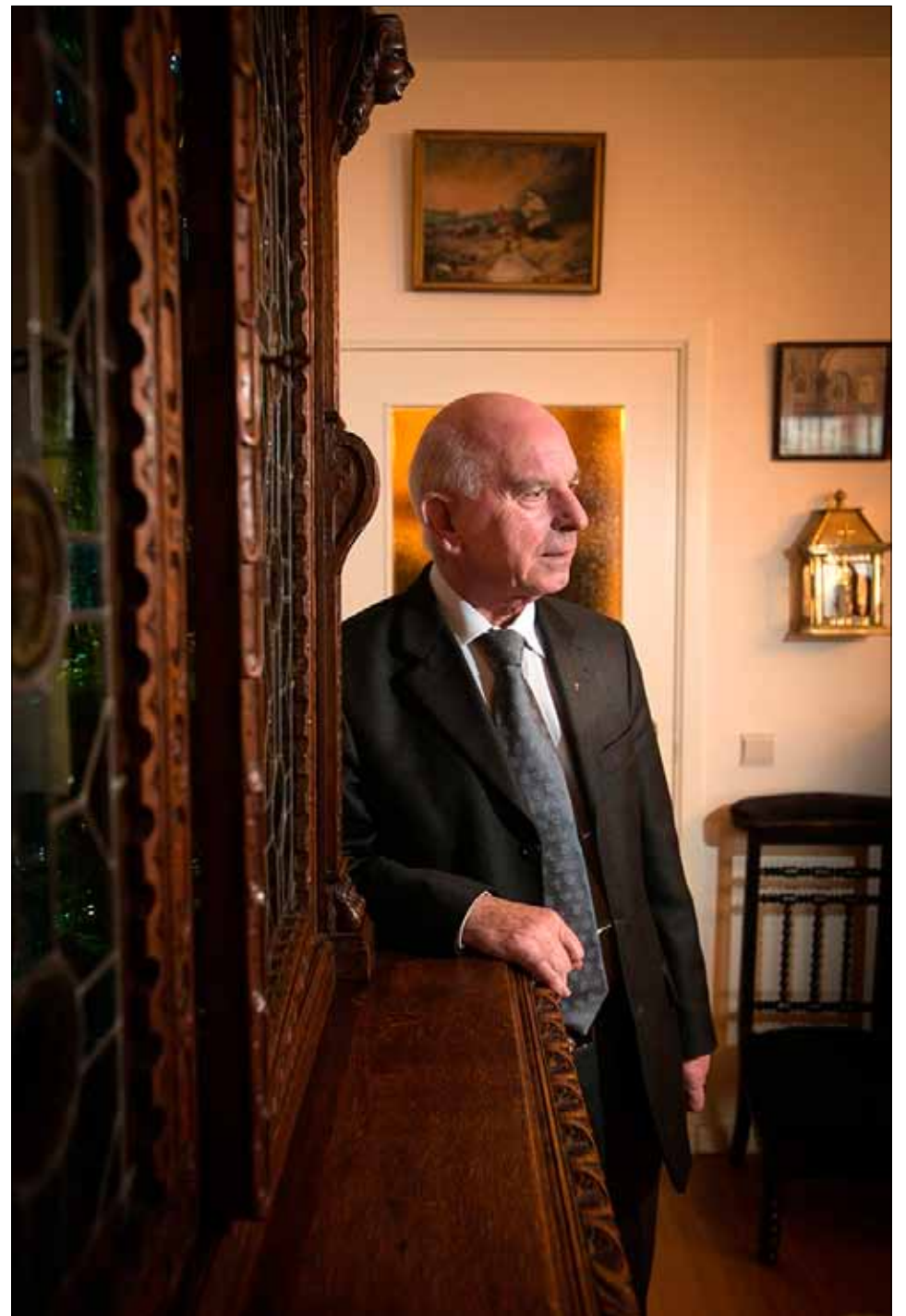
De schaal van het probleem van burentwisten verraste me. Sinds de komst van de dienst in augustus bekend raakte, kwamen er al negentig aanmeldingen binnen. Waar komt al die wreveld vandaan? Ik denk dat het komt omdat we heel dicht op elkaar leven, maar nauwelijks met elkaar communiceren. We zijn broos en prikkelbaar, als egels die hun stekels opzetten als ze elkaars pad kruisen. Zo kwetsen we elkaar. Het zit in onze aard om te zwijgen als iemand ons iets aandoet, maar dan blijft de wreveld in ons wroeten, tot hij op bepaalde momenten toch naar boven komt. We zwijgen omdat we niemand willen kwetsen, maar door dat zwijgen kwetsen we eigenlijk net de ander en onszelf.

Ik zeg het ook met een ander beeld: we bouwen veel muren en weinig bruggen. Ik meen dat veel mensen een grote nood hebben aan verzoening, maar dat ze er in hun eentje niet toe in staat zijn. Ze durven niet op de ander toestappen. Als bemiddelaars willen we bruggenbouwers zijn en andere mensen dicht bij elkaar brengen.

– *Mocht u als priester zomaar in het project stappen?*

Dat vroeg ik ook aan de commissaris, maar hij zag geen probleem. Ik doe dit niet allereerst als priester, ik stap op de mensen toe als neutrale bemiddelaar. Na twintig jaar in Hasselt, als vicaris en als deken, ben ik voor sommigen echter wel een bekend figuur en misschien zal mijn priesterschap hen dan onbewust beïnvloeden. Positief, omdat ze door mijn aanwezigheid aangesproken worden op hun christelijke overtuiging, of negatief, omdat ze afkeer voelen voor de Kerk. Maar eigenlijk mag mijn beroep geen rol spelen, net zoals bij de gepensioneerde politiechef.

Voor mezelf is dit engagement echter wel een evangelische opdracht. Zoals op alles wat in het leven op mijn weg komt,

Lambert Vanherk: „De schaal van het probleem verraste me.” © Mine Dalemans

leg ik er het evangelie op. Het hele project is gebaseerd op vertrouwen en goede wil. Als mensen niet van goede wil zijn om een oplossing te zoeken, dan zullen ze er ook geen vinden.

Pas nadat ik me kandidaat stelde, stootte ik toevallig op de passage in het Matteüs-evangelie die voor mij de taak van bemiddelaars omschrijft. Daar lees je wel dat je mensen die echt niet uit een conflict raken, naar de geloofsgemeenschap moet sturen. Vandaag stappen we eerder naar het gerecht.

– *Was u als deken ook een bemiddelaar?*

Ook in de pastoraal kom je geregeld terecht in kleine conflictsituaties. Soms speelt jaloezie een rol, soms zijn er misverstanden. Bemiddelen is dan ook een taak van iedere priester.

Ondanks mijn ervaring had ik toch veel aan de vierdaagse cursus die we moesten volgen. De theorie was me bekend, hoewel

het goed was dat die een keer opnieuw geordend werd, maar ik leerde vooral uit de praktijkoefeningen. Rollenspelen brengen je vooral iets bij over jezelf. Je betrapt jezelf op fouten bij het bemiddelen, ook als je het officieus al vaak deed. Het is bijvoorbeeld erg moeilijk om geen partij te kiezen, want je hebt zelf ook gevoelens. En ook echt luisteren en geen oplossing opdringen, bleek niet vanzelfsprekend.

– *Bent u erop voorbereid om terecht te komen in lastige situaties?*

Ik hoorde inderdaad al verhalen waarbij ik dacht: „Moet ik daar tussen gaan staan?” Ik weet echter ook dat als mensen zich verzoenen, het altijd feest is. In verzoenen lees ik: ver gaan om de ander te zoenen. En zoenen, dat doen we vooral als het feest is. Denk bijvoorbeeld aan de parabel over de verloren zoon. Een verzoening is als Kerstmis, het is nieuw leven dat geboren wordt.